

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Областен управител на област Монтана

ПРОТОКОЛ
от
проведено заседание на Областната эпизоотична комисия
12.09.2018 г.

Днес 12.09.2018 г., в заседателна зала № 1 на Областна администрация Монтана се проведе заседание на Областната эпизоотична комисия.

Участие в заседанието взеха както следва:

1. Росен Белчев - Областен управител на област Монтана
2. Инж. Цветко Цветков - Заместник областен управител, ОА – Монтана
3. Нина Петкова - Заместник областен управител, ОА – Монтана
4. Д-р Герго Гергов - директор ОД „БАБХ” – Монтана
5. Д-р Боряна Гарванска - гл. инспектор ЗЖ, ХО – ОД „БАБХ” – Монтана
6. Д-р Стела Караджова - гл. инспектор ЗЖ, ХО – ОД „БАБХ” – Монтана
7. Жанет Попова – гл. експерт, ОД „Земеделие“ – Монтана
8. Д-р Мария Каменова – зам. директор, РЗИ – Монтана
9. Инж.Емилия Попова – директор на дирекция в РИОСВ – Монтана
10. Д-р Христо Митев – председател БВС - Монтана
11. Цветомил Христов – зам. директор, ОД на МВР - Монтана
12. Александър Стефанов – зам. началник, ЗЖУ – Монтана
13. Инж. Сашо Каменов – Директор, РДГ – Берковица
14. Пламен Илиев – началник, ТДНС- Монтана
15. Инж. Надя Гоцова –Кунева – лесничей, ТП ДГС – Берковица
16. Инж. Димитрина Иванова – лесничей, СЗДПТП ДГС- „Говежда“
17. Инж. Александър Александров – експерт, СЗДП- Враца
18. Инж. Петър Петров - ръководител ЛС, УОГС „Петрохан“
19. Инж. Николай Пенчев - главен лесничей, УОГС „Петрохан“
20. Инж. Красимир Вълков - Директор ДГС-Чипровци
21. Петьо Иванов - Директор ДГС-Монтана
22. Инж. Георги Генев - Директор ДГС-Лом
23. Андрей Андреев – представител на Сдружение „ЛРД- Лом“, Лом
24. Стоян Ангелов – представител на Сдружение „ЛРД- Сокол“, Берковица
25. Представители на общините Берковица, Вършец, Бойчиновци, Вълчедръм, Брусарци, Георги Дамяново, Якимово и Монтана.

Секретар:

Надя Стайкова-Дамянова - младши експерт в дирекция АКРРДС;

От областна администрация Монтана присъства:

Инж.Нели Дацова - директор на дирекция АККРДС на Областна администрация Монтана;

Заседанието откри г-н Росен Белчев - областен управител на област Монтана, който приветства присъстващите с добре дошли и разясни причината за свикването на извънредното заседание на комисията, а именно констатирано огнище на заболяването Африканска чума по свинете (АЧС) на територията на с. Тутраканци, общ. Провадия, обл. Варна и предприетата от Българска агенция по безопасност на храните (БАБХ) информационна кампания, важна за предпазването от разпространение на вируса.

Г-н Белчев даде думата на заместник областния управител и председател на Областната епизоотична комисия г-н Цветко Цветков.

В допълнение на казаното от г-н Белчев той допълни, че от изключителна важност към настоящия момент е да бъдем подготвени за една такава бъдеща ситуация на територията на областта.

Срещата продължи д-р Герго Гергов – директор на ОДБХ-Монтана, като запозна участниците в заседанието с епизоотичната обстановка в страната и в област Монтана по отношение на това заболяване след първия потвърден случай в село Тутраканци, община Провадия, област Варна.

Д-р Боряна Гарванска - гл. инспектор ЗЖ, ХО – ОД „БАБХ”– Монтана представи писмо №4986-КХ/04.09.2018 г. на Изпълнителния директор на БАБХ, с което се предоставят следните кратки съвети за собствениците на домашни свине:

1. **Домашните свине не трябва да се хранят с отпадъци**, включително кухненски, съдържащи остатъци от свинско месо или месни продукти от свинско месо.

2. **Термичната преработка на месото унищожава вируса**. Прясното месо, добито за лична консумация, трябва да се преработи термично, заедно с костите, до пълно му приготвяне (варене, пържене, печене, консервиране в буркани и т.н.).

3. **От прясното месо, добито за лична консумация, не трябва да се произвеждат сурово-сушени месни продукти** (луканки, суджуци, наденици, маринована сланина и др.).

4. **Вътрешните органи да се обработват термично до пълното им приготвяне** (варене, пържене, печене), ако се хранят месоядни животни, да се варят до сваряване, ако се изхвърлят, да се заравят на дълбочина, която не позволява изравнянето им от животни.

5. **Сланината трябва да премине термична обработка** (варене или стопяване на мазнините до получаване на пръжки и свинска мас).

6. **Замразеното свинско месо** е потенциален източник на разпространение на вируса, поради което **не трябва да напуска дома на собственика**. Месото може да се консумира в домашни условия, след термична преработка (готвени ястия, печено, пържено или варено и др.). Пригответените ястия не трябва да напускат дома. **Опаковките** (найлонови пликосе, кутии и др.), в които е било съхранявано замразеното месо, също са потенциален източник на инфекция, ако бъдат изхвърляни като битов отпадък. **Да бъдат унищожавани чрез изгаряне в печка**.

7. **При дране на закланите свине, добитите кожи на животните** също са източник на зараза и **трябва да се заравят на дълбочина**, която не позволява изравнянето им от други животни или да се предават за унищожаване чрез изгаряне в екарисаж.

8. Кръвта, стомашно-чревното съдържание и другите отпадъци, негодни за консумация (копита, четина, зурли и др.), на мястото където са заклани животните, **да се заравят на дълбочина**, която не позволява изравнянето им от други животни или да се предават за унищожаване чрез изгаряне в екарисаж.

Ако преди клане на свине за лична консумация стопаните забележат симптоми, като загуба на апетит, ускорено и затруднено дишане, секреция от носа и очите, некоординирани движения, кръвава диария, видими подкожни кръвоизливи по крайниците и ушите или по време на клане установят кръвоизливи по целия труп, насъбрана кръвава течност в корема и гръдния кош, почернял и разширен далак, малки червени петна от кръвоизливи по бъбреците **НЕЗАБАВНО ДА УВЕДОМЯТ ВЕНЕРИНАРЕН ЛЕКАР И ДА ПРЕУСТАНОВЯТ ОБРАБОТКАТА НА ТРУПА**.

Всички хора, които участват при клането, трябва да предприемат хигиенни мерки за щателно измиване и дезинфекция на ръцете, обувките, дрехите, престилките и др., за да не разнесат вируса до домовете си и да станат източник на инфекцията.

След изнасяне на информацията от д-р Гарванска, думата бе дадена на представителя на ОДБХ-Монтана д-р Стела Караджова - гл. инспектор ЗЖ, ХО – ОД „БАБХ”– Монтана, която от своя страна запозна членовете с мерките за биосигурност, на които трябва да отговарят отделните обекти за отглеждане на свине и какво представляват те по смисъла на Закона.

В Закона за ветеринарномедицинската дейност е казано, че обект за отглеждане на свине може да бъде „Лично стопанство/стопанство тип „заден двор“, „Фамилни ферми тип А“ или „Фамилна ферма тип Б“. Всеки обект трябва да е записан в информационната система на БАБХ (т.е. да притежава регистрационен номер във ВетИС), а всички отглеждани животни следва да са идентифицирани с ушни марки.

Всеки обект, в който се отглеждат свине следва да има сключен с регистриран ветеринарен лекар договор за ветеринарномедицинско обслужване.

„Лично стопанство/стопанство тип „заден двор“ е отглеждане на животни в двор на къща (жилище), в която могат да се отглеждат до 5 броя свине за угояване за лични нужди (в този тип обект НЕ се разрешава отглеждането на свине майки и некастрирани нерези)

Мерки за биосигурност, на които трябва да отговаря:

1. Обектът е ограден по начин, непозволяващ свободен достъп на хора и други животни във фермата с цел осигуряване безопасността на обекта и здравето и благосъстоянието на животните.

2. Помещението, в което се отглеждат свинете е изграден така, че не позволява травмиране на животните (в съответствие с изискванията за защита и хуманно отношение към свинете)

3. Помещението разполага с достатъчно количество вода за пиене от собствен водоизточник и/или е директно свързано с водоснабдителната мрежа.

4. В обекта не може да развъждат свине, нито животните да напускат обекта! Всички животни в обекта могат да пристигнат от обект, в който отглеждане на свине майки е разрешено. Животните пристигат в обекта идентифицирани и с ветеринарномедицинско свидетелство за придвижване!

„Фамилна ферма тип Б“ е малка ферма за отглеждане на свине с ниски мерки за биосигурност, в която могат да се отглеждат до 2 (две) свине майки с приплодите.

Мерки за биосигурност, на които трябва да отговаря:

1. Фермата е оградена по начин, непозволяващ свободен достъп на хора и други животни във фермата с цел осигуряване безопасността на обекта и здравето и благосъстоянието на животните.

2. Фермата е изградена в съответствие с изискванията за защита и хуманно отношение към свинете.

3. Фермата разполага с достатъчно количество вода за пиене от собствен и/или публичен водоизточник.

4. В обекта могат да развъждат свине за захранване на „задните дворове“! Всички животни в обекта могат да пристигнат от обект, в който отглеждане на свине майки е разрешено. Животните пристигат в обекта идентифицирани и с ветеринарномедицинско свидетелство за придвижване!

„Фамилни ферми тип А“ е ферма за отглеждане на свине с въведени мерки за биосигурност.

Мерки за биосигурност, на които трябва да отговаря:

1. Фермата е оградена по начин, непозволяващ свободен достъп на хора и други животни във фермата с цел осигуряване безопасността на обекта и здравето и благосъстоянието на животните.

2. Фермата има вход с оборудване и място за измиване и дезинфекция на хора и превозни средства.

3. Фермата е изградена в съответствие с изискванията за защита и хуманно отношение към свинете.

4. Фермата разполага с достатъчно количество вода за пиене от собствен и/или публичен водоизточник.

5. Фермата разполага с обособени места и/или съоръжения за съхранение на фуража, предназначен за изхранване на животните, както и за постелята.

6. Фермата разполага с обособено място, съоръжение или контейнер (съдове с капак), което е оградено по начин, непозволяващ достъпа на други животни или хора за временно съхранение на трупове от умрели животни, който не се използва за други цели и редовно се почиства и дезинфектира.

7. Фермата разполага с рампа за приемане и експедиция на животните.

8. Фермата разполага с карантинно помещение за животни.

9. Фермата разполага с обособено помещение или място за извършване на аутопсии.

10. Фермата разполага с обособено помещение или място за съхранение на дезинфекционни средства и вътрешен инвентар, до който имат достъп само управомощени лица.

11. Фермата разполага с обособено помещение или място за преобличане на обслужващия персонал и за съхранение на работното/личното облекло.

12. Фермата разполага с осигурен санитарен възел и той е достъпен за персонала.

13. На входа на помещенията за отглеждане на животни са поставени дезинфекционни тампони за обувките и същите се поддържат в състояние, което да гарантира биосигурността.

14. Фермата разполага с обособено място за временно съхранение и обеззаразяване на тора, съобразено с капацитета и технологията на отглеждане или съоръжения за тор, торови течности и технологични води, съобразени по обем с капацитета на животновъдния обект и осигуряващи обеззаразяването им преди извозването.

15. Фермата разполага с обособено място и оборудване за механично почистване, измиване и дезинфекция на транспортни средства (за живи животни,

фуражи и и инвентар) и на подвижни съоръжения позволяващо отвеждане на отпадните води;

В допълнение към темата, касаеща превенцията и контрола върху заболяемостта Африканска чума по свинете (АЧС) думата бе взета от г-н Сашо Каменов – директор на Регионална Дирекция по горите – Берковица.

Г-н Каменов, представи **Указания за необходимите мерки, които трябва да се предприемат от страна на ловците по време на лов на дива свиня**, както следва:

1. Редуцирането на популацията на дивата свиня следва да продължи поне до достигане до приемливи нива от 0.3-0.5 бр./100 ха. В случай на поява на огнище от АЧС при популации от диви свине с по-голяма плътност от тази, тя ще е самодостатъчна за поддържане на циркулацията на вируса в природата в дългосрочен план.

2. Индивидуалният лов на дива свиня в ловностопанските райони на ловните дружини се провежда под контрола на длъжностни лица от държавните горски стопанства (ДГС) и държавните ловни стопанства (ДЛС), в чийто териториален обхват попадат ловностопанските райони на ловните дружини. Ловуването във всяко ловище се извършва по график, утвърден от съответното ДГС/ДЛС.

3. След издаване на разрешителното за индивидуален лов от специалистът по ловно стопанство към съответното ловно сдружение, председателят на ловната дружина (или упълномощеното от него лице) го предоставя на ловеца за провеждане на лова.

4. Ловуването да се извършва приоритетно от изградени биотехнически съоръжения - чакала. Разрешителното се издава за срок не по-дълъг от 7 дни и няма ограничение относно времето за провеждането на лова като част от денонощието.

5. Цената на разрешителното за индивидуален лов на дивеча съгласно заповед № РД 48-8/26.0Е2018 г. на министъра на земеделието, храните и горите е 1 лв.

6. Ловците трябва незабавно да информират официален ветеринарен лекар за всички намерени умрели диви свине, промяна на здравния статус, поведението и/или изменение от нормалния вид на вътрешните органи. В случай, че няма такава възможност, информацията може да се подаде направо на телефон 112.

7. От всяко дива свиня задължително трябва да се предоставят проби, както следва:

7.1. Проби от отстреляни диви свине - кръв, двата края на далака (по 2-3 см) и диафрагма, които да бъдат изследвани за АЧС и трихинелоза. Пробите се изпращат до определени от БАБХ лаборатории.

7.2. Намерени умрели диви свине:

- Пресен труп - по възможност кръв, двата края на далака, парче бъбрек, лимфен възел;

8. След приключване на лова, ловецът или длъжностното лице от ДГС/ДЛС вписва резултатите от лова, мястото на отстрел, броя, пола, възрастта и теглото на отстреляните диви свине. Разрешителното за лов се връща в ловното сдружение в 3-дневен срок от приключване на лова.

9. Месото от отстреляните диви свине е годно за консумация след извършване на лабораторният анализ и констатиране на отрицателен резултат за наличието на АЧС и трихинелоза. До излизане на лабораторните резултати месото се съхранява на едно място в полиетиленови пликове в които са поставени бележки с номера на пробата (номера на стикера).

10. В ловностопанските райони на ловните дружини се обособяват места за първична обработка на дивите свине, както и съоръжения (ями) за отпадни животински продукти съгласно изисквания на БАБХ. При извършването на обработката на

отстреляните животни, отпадните продукти се поставят в изградените ями и се третира с негасена или хлорна вар. Местата за първична обработка след приключването ѝ също се обработват с дезинфектант с доказан вирусоциден ефект върху вируса на АЧС или негасена/хлорна вар. Достъпът на хищници до поставените и обработени животински продукти трябва да бъде ограничен чрез поставяне върху ямите на масивни капаци. Местата за първична обработка на дивите свине трябва да бъдат изградени така, че да бъдат достъпни от високо проходима техника за безопасно извозване на трупове при спазване на противоепизоотичните изисквания и на мерките за биосигурност. Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ), чрез своите териториални поделения, ще извършва стриктен контрол за наличието на места за първична обработка, както и изградени съоръжения (ями).

11. След приключване на първичната обработка на отстреляните свине и обработка на мястото с дезинфектант, наличните пътни презовни средства също се дезинфекцират.

12. За всяка една ловна дружина е необходимо обучението на минимум две „обучени лица“ (членове на дружината), които да са преминали курс на обучение по програма, утвърдена от БАБХ за АЧС и други болести по дивеча. Обучените лица ще отговарят за вземането на проби, преглед на трупове и съхранението им до излизането на лабораторните резултати за АЧС и трихинелоза, както и обезвреждане на страничните продукти и извършването на дезинфекция.

СТЪПКИ:

Отстрел на дива свиня

1. Отстрел на дива свиня по време на лов.

2. Транспортиране на целия труп на дивата свиня до обособеното място за първична обработка.

3. Трупът се отваря и вътрешните органи се оглеждат за изменения. При констатиране на изменения по вътрешните органи незабавно се информира официален ветеринарен лекар (или се докладва на телефон 112), а в писмото в частта „Епизоотологични Данни:“ се отбелязва „съмнително за болест“.

4. При взимане на проби се взема диафрагма, двата края на далака (по 2-3 см) и кръв във вакутейнер. Комплектът за взимане на проби съдържа вакутейнер за кръв, контейнер за органни проби, баркод, плик, писмо /Образец ЗХОЖ - 149а/ Утвърден със Заповед No РД 11-1471/24.07.2018 г. на изпълнителния директор на БАБХ/. В писмото се попълват всички изискуеми данни (датата и мястото на отстрел, възрастта, пол, килограми на дивата свиня), а за номер на писмото се записва номера на баркода.

5. Проба се взема от всяка отстреляна дива свиня индивидуално. След поставяне на вакутейнера, диафрагмата и далака, флаконът се затваря. На капачката му се залепя единия баркод. Пробата и писмото (след стартиране на мобилното приложение - само пробата, обозначена с баркод) се поставят в полиетиленовия плик и се насочват към лаборатория за изследване за трихинелоза или към ДГС/ДЛС. След изследването ѝ за трихинелоза, пробата ще бъде служебно придвижена от самата лаборатория за изследване за АЧС и КЧС. Използваните ръкавици, спринцовка, опаковки и др. отпадъци се изхвърлят в ямата за СЖП на мястото за изкормване (или се закопават когато се касае за намерена умряла дива свиня!). Изхвърлянето в гората създава опасност от разнасяне и поддържане на различни зарази! Пробите се изпращат в максимално кратък срок до лаборатория, определена от БАБХ.

6. Месото от отстреляната дива свиня се съхранява на едно място в полиетиленови пликове до излизане на отрицателен резултат за АЧС и трихинелоза, като на плика се залепя втория баркод или се изписва делията му номер на лист с молив.

7. При положителен резултат за трихинелоза и/или АЧС всичкото месо и други продукти се унищожават под ръководство и контрол от официален ветеринарен лекар.

Намерен труп на дива свиня

1. Намерен труп на дива свиня.
2. Незабавно се подава сигнал на официален ветеринарен лекар или тел. 112.
3. Взимане на проби при незагнил труп става като при отстреляна дива свиня, като на писмото се отбелязва, че се касае за умряло прасе. Обезвреждане на трупа става чрез заграбване на място и затрупване с камъни или в ямата за СЖП. По възможност това да се извършва под ръководството и контрола от официален ветеринарен лекар.

Председателят отново даде думата за коментари и въпроси по темите, които бяха представени, както и за нови предложения.

В допълнение по темата г-н Белчев заяви, че предвид евентуална поява и разпространение на болестта и повишена смъртност при животните, от общините в областта ще бъде изискана информация за определените терени за заграбване на умрели животни на територията на общината, по населени места и ако до момента не са определени такива, е необходимо спешно да предприемат действия за определянето им.

Други изказвания не бяха направени. Г-н Цветко Цветков благодари на всички за днешното участие и закри заседанието.

ИНЖ. ЦВЕТКО ЦВЕТКОВ /П/

Заместник областен управител на област Монтана

Изготвил: Надя Стайкова - Дамянова - младши експерт в дирекция АКРРДС , 12.09.2018 г.